

**ВІСНИК
ЧЕРКАСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені Богдана Хмельницького**

**Серія
ПЕДАГОГІЧНІ
НАУКИ**

№1. 2021

Освітні, педагогічні науки

Дошкільна освіта

Початкова освіта

Середня освіта

(за предметними спеціальностями)

Професійна освіта

(за спеціалізаціями)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

ISSN 2076-586X (Print)

2524-2660 (Online)

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1

ВІСНИК
Черкаського національного
університету
імені Богдана Хмельницького

Серія
Педагогічні науки

Випуск
1.2021

Черкаси – 2021

ХМЕЛЬНИЦЬКА Олена Сергіївна, ТКАЧЕНКО Лариса Василівна	
Шляхи вдосконалення цифрової компетентності майбутніх педагогів під час організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.....	89
БОРОВИК Тетяна Михайлівна, УСТИЧЕНКО Світлана Володимирівна, ГРИГОРАШ Олександр Анатолійович	
Мультимедіа та мультимедійна (цифрова) культура: синергетичний ефект застосування в освіті.....	95
БАРДАДИМ Олег Валерійович	
Роль цифрової трансформації освіти у підготовці вчителів природничого напрямку.....	101
КАЗАРЯН Аревик	
Функції цифрового педагога-антрополога, особенности сотрудничества.....	107
МЕДВЕДОВСЬКА Оксана Геннадіївна, ЯЦЕНКО Валерій Валерійович	
Хмарні сервіси для організації спільної роботи над документами у режимі реального часу.....	112
ФУЧИЛА Олена Миколаївна	
Методи оцінювання медійної грамотності.....	121
АЙРАПЕТЯН Лусине Хачатуровна	
Арт-терапия как условие формирования аксиологической культуры в педагогическом процессе.....	127
КЛОС Людмила Миколаївна	
Ефективність методичної системи дистанційного навчання майбутніх магістрів фармації: експериментальне підтвердження.....	132
ДОВЖУК Вікторія Валентинівна, КОНОВАЛОВА Людмила Владимировна	
Моніторинг якості професійної підготовки та диференційована оцінка формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО.....	139
ПАСЕНКО Інга Михайлівна	
Впровадження контекстного навчання у професійній підготовці майбутніх бакалаврів з правознавства.....	144
ХАРЧЕНКО Інна Іванівна	
Розвиток емоційного інтелекту майбутніх юристів.....	151
ДОШКІЛЬНА ОСВІТА	
ПАСІЧНИЧЕНКО Анжела Василівна, КОВАЛЕВСЬКА Наталія Володимирівна	
Психологічна підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	157
ЛІСНЕВСЬКА Наталія Валентинівна	
Підготовка майбутніх вихователів до міжособистісної взаємодії під час створення здоров'язберезувального середовища в закладах дошкільної освіти.....	163
ПОЧАТКОВА ОСВІТА	
ПАВЛОВА Олена Геннадіївна	
Формування професійної мотивації майбутніх учителів початкових класів на початковому етапі навчання у закладі вищої освіти.....	169
ТКАЧЕНКО Ірина Олександрівна, МАТКОВСЬКИЙ Олександр Миколайович	
Методика викладання хореографії для дітей різних вікових груп: порівняльна характеристика.....	174

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1-139-144
ORCID 0000-0002-3491-018X

ДОВЖУК Вікторія Валентинівна

кандидатка фармацевтичних наук, доцентка, доцентка кафедри організації та економіки фармації
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
e-mail: dovika@ukr.net

ORCID 0000-0003-2112-227X

КОНОВАЛОВА Людмила Владимировна

кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри організації та економіки фармації
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
e-mail: konovalova.l@ukr.net

УДК 378.014.6-047.36+005.336.2:[378.046-021.66.615](045)

**МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ДИФЕРЕНЦІЙОВАНА
ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ У ЗВО**

Обґрунтовано організацію моніторингу якості професійної підготовки та диференційної оцінки формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО.

Визначено, що моніторинг процедур оцінювання та забезпечення якості освітнього процесу у закладах вищої освіти повинен здійснюватися на засадах належного інформаційного забезпечення і відкритості в представленні результативності надання освітніх послуг.

Здійснено поетапний системний моніторинг та диференційне оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО з використанням інтерактивних технологій ситуативного моделювання, застосування тестових пакетів для оцінки рівня теоретичних знань та кейсів модельних ситуацій готовності до реалізації фахових компетенцій, результативність вирішення яких дозволяє встановити рівень сформованості професійної компетентності.

Результатами проведеного моніторингу встановлено позитивну динаміку навчальних досягнень студентів.

Ключові слова: моніторинг якості; освітній процес; професійна підготовка; заклади вищої освіти; магістри фармації; євроінтеграція; освітнє партнерство.

Постановка проблеми. У сучасному світі освіта є потужним фактором сприяння розвитку суспільства. Якість освіти декларується як головний орієнтир глобальної політики ЮНЕСКО, а в проґрамному документі 1995 року та Всесвітній декларації 1998 року про вищу освіту у ХХІ столітті підтверджено, що якість у сфері вищої освіти є багатобічною концепцією, яка охоплює всі основні її функції та види діяльності. Загально визнаним показником у створенні єдиного Європейського освітнього простору є якість вищої освіти, яка відіграє ключову роль та розглядається як умова для довіри, доречності, мобільності, порівняння й привабливості європейської вищої освіти, основою для міжнародного освітнього партнерства в умовах євроінтеграції.

Аналіз досліджень і публікацій.

Національна доктрина розвитку освіти в Україні визначає якість вищої освіти пріоритетом державної політики, що пов'язано з необхідністю формування гармонійно розвиненої, соціально активної, творчої й компетентної особистості. Виходячи з основних принципів та положень доктрини, які визначають цілі, напрями, підстави та умови забезпечення якісної освіти, категорія якості стає центральною. Якість вищої освіти визначається при цьому не тільки обсягом знань, але й параметрами особистісного, світоглядного, громадянського розвитку, а сама проблема якості розглядається з позицій загальнолюдської та соціальної цінності освіти. Означені положення інтенсифікують роботу з формування політики у сфері управління якістю вищої освіти та актуалізують проблему контролю якості професійної освіти, ставлять її в центр освітньої політики [1].

Однак, зазначає В. Зінченко, ґрунтовного дослідження проблем управління якістю навчального процесу, організації й реалізації у закладі вищої освіти моніторингу якості освітнього процесу, що дозволить відстежити всі умови й аспекти оволодіння особистістю професійної компетентності, яка є інтегративним критерієм якості результату професійної підготовки, та забезпечить прийняття оптимальних управлінських рішень щодо подолання проблем в освітньому процесі й сприятиме підвищенню рівня його якості. Науковець зауважує, що незважаючи на широкий спектр робіт з проблеми управління якістю вищої освіти та моніторингу якості у закладі вищої освіти (ЗВО), педагогічній науці недостатньо висвітлено взаємозв'язок організації освітнього процесу та управління його якістю; малодослідженим як багатокomпонентна система є сучасний освітній процес у вищій школі; дискусійними залишаються питання методології управління якістю вищої освіти та наукового підґрунтя створення у ЗВО систем управління якістю; не

систематизовано та не повною мірою досліджено питання управління завдяки моніторингу якістю навчального процесу; не розроблено моніторингові моделі та не описано методiku їх реалізації у ЗВО; практично не розроблено аспекти управління діяльності суб'єктів навчального процесу та мало досліджено їхню роль у моніторингу якості освітнього процесу [1].

Поряд з тим, необ'єктивність оцінювання у вищій школі залишається загальною тенденцією. Реформа вищої освіти мала б змінити ситуацію або принаймні відкрити перспективи для відповідних змін, однак цього не сталося [2].

Науковці і викладачі вищої школи зазначають, що ситуація із забезпеченням якості освіти залишається проблематичною та складною. Такий стан справ актуалізує питання про моніторинг процедур оцінювання та забезпечення якості освіти.

У визначенні моніторингу процедур оцінювання та забезпечення якості освіти науковці узагальнюють, що по-перше, потрібно чітко визначитися з термінами моніторингу процедур оцінювання та забезпечення якості освіти. Так, об'єктом даного моніторингу виступають заклади освіти. Предметом даного моніторингу виступають процедури оцінювання та забезпечення якості освіти. Суб'єктом даного моніторингу виступають агенції оцінювання та забезпечення якості освіти.

По-друге, не потрібно ототожнювати моніторинг процедур оцінювання з моніторингом оцінювання. Часто останній просто не має сенсу. Про це буде йти мова нижче.

По-третє, потрібно усвідомлювати, що самі процедури оцінювання є важливими елементами системи забезпечення якості освіти та мають розглядатися саме як процедури забезпечення якості освіти.

В умовах євроінтеграційних змін важливим стандартом для успішного та ефективного моніторингу процедур забезпечення якості освіти є публічність інформації у ЗВО. Рекомендації європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, як правило, ґрунтуються на стандартах та нормах, що вже значною мірою сформувалися в європейському просторі вищої освіти. Так, в п. 1.7 «Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти», у якому йдеться про публічність інформації, як стандарт визначається норма, згідно з якою навчальні заклади повинні регулярно публікувати найсвіжішу, неупереджену, й об'єктивну інформацію про навчальні програми та кваліфікації, які вони пропонують. При цьому навчальні заклади несуть відповідальність за надання інформації про програми, очікувані результати, використані про-

цедури викладання, навчання та оцінювання знань.

Наявність відповідної інформації в публічному відкритому просторі дозволяє полегшувати постійний та системний моніторинг процедур оцінювання та забезпечення якості вищої освіти [3].

Моніторинг процедур оцінювання та забезпечення якості освіти у ЗВО має дати абітурієнтам і студентам чіткі орієнтири, якими при обранні закладу вищої освіти. Саме результати моніторингу оцінювання та забезпечення якості вищої освіти мають становити підґрунтя для формування так званих університетських рейтингів.

У руслі євроінтеграційного поступу до європейського освітнього середовища передовий досвід міжнародного освітнього партнерства демонструє реалізацію спільних проектів, за прикладом проекту Міністерства освіти і науки України і Міністерства науки і вищої освіти Республіки Польща та під почесним патронатом Фундації польських ректорів. Співорганізаторами проекту є Варшавський та Ягелонський університети, фундація *Artes Liberales*, Міжнародний благодійний фонд «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики», спілка ректорів закладів вищої освіти України. Учасниками стали 25 представників навчальних закладів різного рівня, які зацікавлені у якісній розбудові освітньої системи України [4].

Передовим досвідом для впровадження у закладах вищої медичної і фармацевтичної освіти є досвід ведення моніторингу якості освітніх процесів у медичному інституті Ягелонського університету.

Мета: обґрунтування організації проведення моніторингу якості професійної підготовки та диференційної оцінка формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО.

Методи дослідження: теоретичні: аналіз наукових медичних, фармацевтичних та психолого-педагогічних літературних джерел з проблем професійної підготовки магістрів фармації; педагогічного досвіду університетів країн Євросоюзу та інтеграції в умовах закладах вищої освіти України; аналіз наукових публікацій світового рівня розвитку менеджменту вищої фармацевтичної освіти; вивчення та аналіз навчально-методичної документації науково-педагогічного досвіду спеціальних кафедр, навчальних планів та науково-методичного забезпечення; емпіричні – педагогічне спостереження, педагогічний експеримент (ПЕ).

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнюючи результати теоретичного аналізу стану вирішення проблеми необхідно надати визначення основних понять і термінів дослідження.

Забезпечення якості вищої освіти (англ. Quality Assurance in Higher Education) – свідомий цілеспрямований та систематичний процес створення певних умов і виділення необхідних ресурсів на інституційному (внутрішньому), національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для досягнення рівня якості вищої освіти й освітньої діяльності, що відповідає вимогам освітніх стандартів і потребам усіх зацікавлених сторін, формування впевненості в тому, що вимоги до якості будуть виконані. Заходи забезпечення якості освіти – організована дія або сукупність дій і засобів, що передбачає зустріч і взаємодію різних осіб і пов'язана з метою забезпечення якості освіти.

Імплементація Закону України «Про освіту» (2017 р.) зумовлює здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти.

Беззаперечно досвід організації системи якості освіти університетів країн Євросоюзу, у яких склались традиції університетської демократії, належного науково-методичного та інформаційного забезпечення освітніх процесів, вільний доступ студентів до інформаційних ресурсів є передовим і рекомендованим для впровадження.

Нову віху в історії розвитку університетської освіти в Європі з 2002 року започаткували модернізаційні зміни в освітній системі Франції, які наповнили освітню політику Болонськими інноваціями. Починається Болонський процес, вводиться низка законодавчих актів, серед яких найважливішим є Декрет від 8 квітня 2002 року про адаптацію спочатку французької освітньої системи до європейської галузі

вищої освіти, що ініціює проведення реформи освітньої системи, введення дворівневого освітнього процесу за типом «бакалавр – магістр» і ступенів «бакалавр – магістр – доктор» [5; 6].

Впливовим для євроінтеграційних процесів є утворення Європейської асоціації університетів (EUA) та започатковане партнерське освітньо-наукове співробітництво та обмін досвідом ефективної організації освітніх процесів.

Проводячи дослідження та розробку проектів, експерти Європейської асоціації університетів (EUA) аналізують актуальні проблеми, що стоять перед університетами, а також передовий досвід на користь усіх суб'єктів освітніх перетворень [6]. Фокус-групи, тематичні мережі, анкети для установ, а також відвідування є основними інструментами, що використовуються Асоціацією для постійного забезпечення зворотного зв'язку з учасниками процесу змін. EUA виконує дослідження з широкого кола питань, які мають важливе значення для її членів, таких як якість освіти, фінансування закладів вищої освіти, погоджений розвиток академічних та наукових ступенів, докторських програм, підготовка молодих дослідників, поширення знань і досвіду управління університетами. Незалежні агенції із забезпечення якості вищої освіти мають бути більше рекомендованими в європейських мережах. Аналіз звітів існуючих структур показав надзвичайну складність і різноманітність навчальних програм відповідно рівнів підготовки в системі університетської освіти у європейських країнах [6–7].

Поступова інтеграція України до Європейського Союзу пов'язана з упровадженням нормативно-правових актів в системі вищої освіти і у фармацевтичній галузі. Зокрема, одним з першочергових завдань інтеграції до ЄС є гармонізація нормативно-правової бази України, адаптованої до освітніх стандартів і стандартів фармацевтичної галузі та умов згідно з вимогами комплексу належних фармацевтичних практик (GXP) та Настанов ЄС [8–10].

Необхідно акцентувати увагу на тому, що друга глава GMP ES (Good Manufacturing Practice for Medicinal Products ES) [8] повністю присвячена фармацевтичному персоналу, чітко визначені основні принципи та загальні вимоги до окремих працівників та професійних угруповань. Окремо підкреслено, що кожний співпрацівник повинен чітко розуміти особисту відповідальність, яка має бути задокументована. Весь персонал обов'язково повинен проходити первинне та перманентне подальше навчання відповідно до

його посадових обов'язків, професії та кваліфікаційних характеристик.

Фармацевтична галузь є специфічною сферою діяльності, якість продукції та лікарського забезпечення залежить від фахового складу фармацевтичного персоналу, його професійної компетентності, рівня її сформованості, отже від якості професійної підготовки у ЗВО. Усе це визначило необхідність науково обґрунтувати розробку організаційно-методичних складових організації якісного освітнього процесу професійної підготовки майбутніх магістрів фармації, однією зі складових є системний моніторинг якості.

Професійна підготовка магістрів фармації здійснюється на фармацевтичних факультетах ЗВО IV рівня акредитації. Магістерська підготовка може проводитися одночасно з їх навчанням в інтернатурі. Магістри фармації мають право обіймати посади наукових співробітників, викладачів ЗВО, консультантів та радників, професіоналів на підприємствах фармацевтичної галузі, провізорів в аптечних установах.

З огляду на необхідність забезпечення системності ведення моніторингу якості освітнього процесу професійної підготовки майбутніх магістрів фармації у ЗВО, на нашу думку, він має бути поетапним і широкоформатним. В системі магістерської підготовки охоплювати моніторинг фор-

мування всіх складових професійної компетентності майбутніх магістрів фармації.

В системі професійної підготовки майбутніх магістрів фармації нами реалізовано нові підходи та здійснено поетапний моніторинг та диференційне оцінювання формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО з використанням інтерактивних технологій ситуативного моделювання, застосування тестових пакетів для оцінки рівня теоретичних знань та кейсів модельних ситуацій готовності до реалізації фахових компетенцій, результативність вирішення яких дозволяє встановити рівень сформованості професійної компетентності.

Поетапний моніторинг та диференційно-оцінювання формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО проведено у процесі модульних контрольних заходів професійних фармацевтичних навчальних дисциплін за результатами вирішення кейсів проблемних модельних ситуацій майбутньої професійної діяльності магістрів фармації.

Результати проведеного поетапного моніторингу диференційної оцінки рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації в експериментальній групі студентів ЗВО з використанням п'яти кейсів готовності до реалізації фахових компетенцій представлено у табл. 1

Таблиця 1

Поетапний моніторинг та диференційно-оцінювання формування професійної компетентності майбутніх магістрів фармації

Готовність до реалізації фахових компетенцій	%, тестового показника готовності за диференційною оцінкою респондентів		
	Рівні	Початок ПЕ	Завершення ПЕ
Обґрунтування супроводу раціональної фармакотерапії і фармацевтичної опіки	репродуктивний	16	5
	функціональний	18	22
	продуктивний	12	13
	творчий	4	10
Менеджменту організації фармацевтичної діяльності в умовах гармонізації регуляторного підґрунтя на засадах євроінтеграції	репродуктивний	19	6
	функціональний	17	21
	продуктивний	11	15
	творчий	3	8
Менеджменту організації впровадження сучасних та інноваційних фармацевтичних технологій	репродуктивний	21	5
	функціональний	20	25
	продуктивний	9	17
	творчий	-	3
Менеджменту організації збору та аналізу інформації з інтелектуальної власності у фармацевтичній галузі	репродуктивний	17	4
	функціональний	23	24
	продуктивний	8	15
	творчий	2	7
Здійснення прикладних наукових досліджень у фармацевтичній галузі	репродуктивний	21	6
	функціональний	13	22
	продуктивний	12	14
	творчий	3	8

Результати диференційної оцінки рівнів та динаміки сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації в експериментальній групі студентів ЗВО наведено у діаграмі на рис. 1.

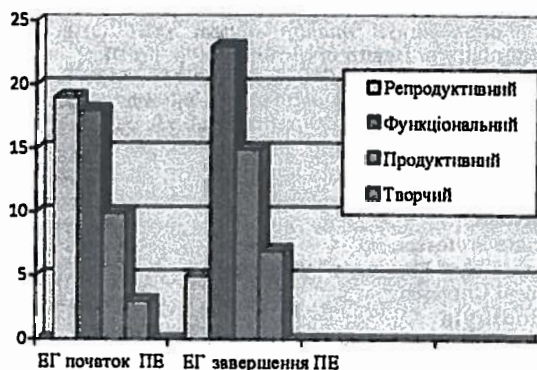

Рис. 1. Результати диференційної оцінки рівнів та динаміки сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО

За результатами проведеного поетапного моніторингу диференційної оцінки рівнів у процесі педагогічного експерименту в експериментальній групі студентів встановлено позитивну динаміку сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації: репродуктивний рівень – кількість респондентів зменшилась на 28 %; функціональний рівень – збільшилась на 10%; продуктивний рівень – збільшилась на 10%; творчий рівень – 8%.

Висновки. Моніторинг процедур оцінювання та забезпечення якості освітнього процесу у закладах вищої освіти повинен здійснюватись на засадах належного інформаційного забезпечення і відкритості в представленні результативності надання освітніх послуг.

На засадах освітнього партнерства і застосування передового досвіду організації забезпечення системи якості вищої освіти нами здійснено поетапний системний моніторинг та диференційне оцінювання рівнів сформованості професійної компетентності майбутніх магістрів фармації у ЗВО з використанням інтерактивних технологій ситуативного моделювання, застосування тестових пакетів для оцінки рівня теоретичних знань та кейсів модельних ситуацій готовності до кейсів готовності до реалізації фахових компетенцій, результативність вирішення яких дозволила встановити рівень сформованості професійної компетентності в експериментальній групі студентів.

Результати проведеного моніторингу підтверджують позитивну динаміку навчальних досягнень студентів.

Перспективами подальших розвідок у напрямі досліджень є аналіз модельних

ситуацій, за результатами вирішення яких виявлено проблеми у респондентів та проектування заходів вдосконалення освітнього процесу.

Список бібліографічних посилань

1. Зінченко В.О. Моніторинг якості навчального процесу у вищому навчальному закладі: монографія. Луганськ: Вид-во ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 360 с.
2. Федорченко Ю. (2017) Про моніторинг оцінювання та забезпечення якості освіти. URL: <http://education-ua.org/ua/articles/910-pro-monitoring-protsedur-otsinyuvannya-ta-zabezpechennya-yakosti-osviti> (дата звернення: 14.12.2020)
3. Семенов О. (2019) Інноваційний університет та лідерство. Фаза IV: комунікаційні стратегії і відносини: університет школа. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika/1340-golovne-v-roboti-zakladu-osviti-dovira-ta-profesionalizm>.
4. Цветкова А. (2019) Освіта у Польщі: проблеми, стимули, перспективи. URL: <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika>.
5. Авшенюк Н.М. Болонський процес як регіональний вимір інтернаціоналізації вищої освіти в Європі. *Педагогічна теорія і практика*: зб. наук. пр. Київ: Київський міжнар. ун-т, 2011. Вип. 2. С. 3-14.
6. The European Higher Education Area (EHEA) – Bologna Agreement of Harmonisation of European University Degree Courses. [accessed on 5 February 2018]; URL: <http://www.ehea.info/>.
7. Voskoboinikova H., Dovzhuk N., Dovzhuk V., Konovalova L. Implementation of relevant pharmaceutical practices in the master training in university education of the European Union and Ukraine to improve professional adaptation of future protectors. *Modern Science – Moderni věda*. Praha: Nemoros, 2017. №3. С. 77-82.
8. Настанова 42-3.1:2004. *Настанови з якості Лікарські засоби. Фармацевтична розробка*. Київ: МОЗ України, 2004. 16 с. URL: <https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-1/st-n-mozu-42-3-1-2004/>; <https://gmpua.com/World/Ukraine/nastanova42312004/nastanova42-3.1-2004.pdf>
9. Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.3:2011. *Лікарські засоби. Фармацевтична система якості (ICH Q10)*. Київ: МОЗ України, 2011. 30 с. URL: <https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-1/st-n-mozu-42-4-3-2011/>
10. Настанова СТ-Н МОЗУ 42-4.2:2011. *Лікарські засоби. Управління ризиками для якості (ICH Q9)*. Київ: МОЗ України, 2011. 30 с. URL: <https://compendium.com.ua/uk/clinical-guidelines-uk/standartizatsiya-farmatsevtichnoyi-produktsiyi-tom-1/st-n-mozu-42-4-2-2011/>

References

1. Zinchenko, V.O. (2013) Monitoring the quality of the educational process in higher education: a monograph. Luhansk: Taras Shevchenko National University of Luhansk Publishing House. 360 p. [in Ukr.]
2. Fedorchenko, Y. (2017) On monitoring the evaluation and quality assurance of education. Retrieved 14.12.2020, from <http://education-ua.org/en/articles/910-pro-monitoring-protsedur-otsinyuvannya-ta-zabezpechennya-yakosti-osviti> [in Ukr.]
3. Semenov O. (2019) Innovative University and Leadership Phase IV: Communication Strategies and Relationships University School Retrieved from <http://education-ua.org/en/porivnyalna-pedagogika/1340-golovne-v-roboti-zakladu-osviti-dovira-ta-profesionalizm> [in Ukr.]

4. Tsvetkova, L. (2019) Education in Poland: problems, incentives, prospects. Retrieved from <http://education-ua.org/ua/porivnyalna-pedagogika> [in Ukr.]
5. Avshenyuk, N.M. (2011) Bologna process as a regional dimension of internationalization of higher education in Europe. *Pedagogical theory and practice: coll. Science*, 2: 3–14 [in Ukr.]
6. The European Higher Education Area (EHEA) – Bologna Agreement of Harmonisation of European University Degree Courses. Retrieved 05.22.2018, from <http://www.ehea.info/>
7. Voskoboinikova, H., Dovzhuk, N., Dovzhuk, V., Konovalova, L. (2017). Implementation of relevant pharmaceutical practices in the master training in university education of the European Union and Ukraine to improve professional adaptation of future protectors. *Modern Science – Moderní věda*. Praha: Nemoros, 3: 77–82.
8. Guideline 42-3.1:2004. *Quality guidelines. Medicines. Pharmaceutical development*. Kyiv: Ministry of Health of Ukraine. 16 p. [in Ukr.]
9. Guidelines ST-N MHU 42-4.3:2011. *Medicines. Pharmaceutical quality system (ICH Q10)*. Kyiv: Ministry of Health of Ukraine. 30 p. [in Ukr.]
10. Guidelines ST-N MHU 42-4.2:2011. *Medicines. Risk management for quality (ICH Q9)*. Kyiv: Ministry of Health of Ukraine. 30 p. [in Ukr.]

DOVZHUK Victoria

Ph.D in Pharmacy, Associate Professor,
Associate Professor of Organization and Economics of Pharmacy Department,
Bohomolets National Medical University

KONOVALOVA Liudmyla

Ph.D in Pedagogy, Associate Professor of Organization and Economics of Pharmacy Department,
Bohomolets National Medical University

**QUALITY MONITORING OF PROFESSIONAL TRAINING AND DIFFERENTIAL ASSESSMENT
OF FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE MASTERS OF PHARMACY
IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

Summary. The article highlights the rationale for the organization of monitoring the quality of training and differential assessment of the formation of professional competence of future masters of pharmacy in the higher educational institutions.

It is determined that the monitoring of procedures for evaluating and ensuring the quality of the educational process in higher education institutions should be carried out on the basis of appropriate information support and openness in presenting the effectiveness of educational services.

To carry out the experimental study, the following methods were used: theoretical – analysis of scientific medical, pharmaceutical and psychological-pedagogical literature sources on the problems of professional training of masters of pharmacy; pedagogical experience of universities of the European Union and integration in the conditions of higher education institutions of Ukraine; analysis of scientific publications of the world level of development of management of higher pharmaceutical education; study and analysis of educational and methodical documentation of scientific and pedagogical experience of special departments, curricula and scientific and methodical support; empirical – pedagogical observation, pedagogical experiment.

Based on the educational partnership and the application of best practices in the quality assurance system of

higher education, we carried out a step-by-step systematic monitoring and differential assessment of professional competences of future masters of pharmacy in the higher educational institutions using interactive situational modeling technologies, application of test packages to assess theoretical knowledge readiness to implement professional competencies, the effectiveness of which allows to establish the level of professional competence.

Step-by-step monitoring and differential assessment of the formation of professional competence of future masters of pharmacy in higher education institutions was carried out in the process of modular control measures of professional pharmaceutical disciplines based on solving cases of problematic model situations of future professional activity of masters of pharmacy.

According to the results of the step-by-step monitoring of the differential assessment of levels in the process of pedagogical experiment in the experimental group of students, a positive dynamics of the formation of professional competence of future masters of pharmacy.

Keywords: quality monitoring, educational process, professional training, higher education institutions, masters of pharmacy, European integration, educational partnership.

Одержано редакцією 01.02.2021
Прийнято до публікації 14.02.2021

DOI 10.31651/2524-2660-2021-1-144-151

ORCID 0000-0001-6457-0318

ПАСЕНКО Інга Михайлівна

директорка навчально-виховного комплексу «Престиж»,
Міжрегіональна Академія Управління персоналом
e-mail: nc_prestsge@ukr.net

УДК 378.018.8.046-021.64:32]:001.895(045)

**ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ З ПРАВОЗНАВСТВА**

Надано методичні рекомендації щодо імплементації запропонованої моделі застосування контекстного навчання майбутніх бакалаврів з правознавства у професійній підготовці є проявом описаних вище теоретичних тез щодо практичної діяльності закладів освіти, доповнюючи таким чином підготовчу систему матеріалами практико-орієнтованого характеру.

Суть рекомендацій розкриває бачення автором перспектив майбутнього розвитку моделі та технології створення фахової компетентності майбутніх спеціалістів та можливості їх залучення в реально діючу систему підготовки на засадах контекстної освіти. Визначені завдання процесу підготовки бакалаврів права до професійної діяльності.